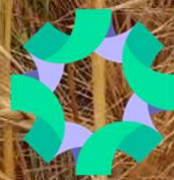

Samhällets säkerhet och beredskap bygger på samarbete

Markus Lassheikki

Beredskapschef vid Försörjningsberedskapsorganisationens primärproduktionspool

30.8.2025

1

Beredskap uppfattas ofta som ett tillstånd där man är förberedd att möta ett kommande tänkt läge.

Beredskap förutsätter att man på förhand förbereder sig inför olika typer av olyckor och krissituationer.

Målet är att verksamheten i samhället och människornas vardag ska kunna fortgå så fritt från störningar som möjligt.

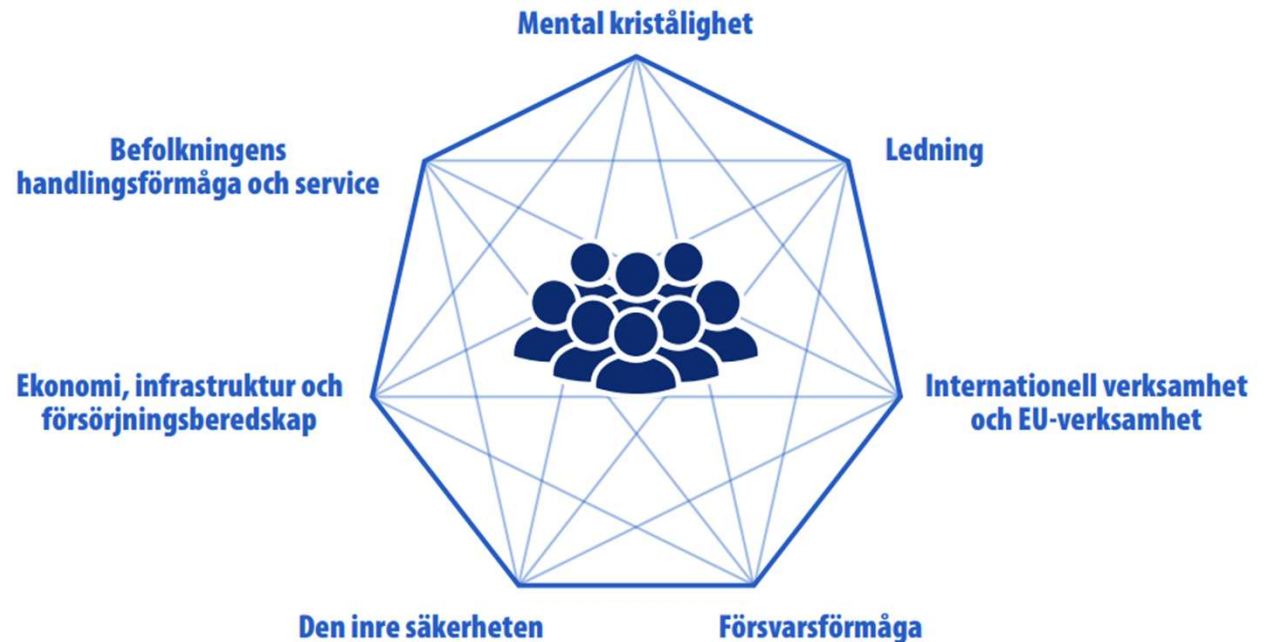
Den finländska säkerhetsstrategin för samhället

Den övergripande säkerheten är en samarbetsmodell.

“...myndigheterna, näringslivet, organisationer och medborgarna tillsammans sörjer för samhällets vitala funktioner.”

Regeringens principbeslut
16.1.2025

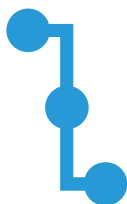
Samhällets vitala funktioner

Grunden för verksamhetsmodellen för den övergripande säkerheten

Grunden för det verksamhetsmodellen är arrangemang och den lagstiftning som tillämpas under normala förhållanden.

Strategin fastställer inga nya uppgifter eller ansvar för aktörerna, utan beskriver nuläget i syfte att befästa en gemensam verksamhetsgrund.

Strategin genomförs i samarbete mellan myndigheter, näringslivet, icke-statliga organisationer och medborgare.

Målet är att säkerställa **samhällets vitala funktioner som är nödvändiga för **samhällets verksamhet** och som måste upprätthållas i alla situationer.**

Befolkningens handlingsförmåga och service

- 47. Social trygghet: tryggande av befolkningens utkomst (SHM)
- 48. Tryggande av social- och hälsovårdstjänster (SHM)
- 49. Upprätthållande av fostrings-, utbildnings- och forskningssystemet (UKM)

Ekonomi, infrastruktur och försörjningsberedskap

- 27. Anskaffning och allokering av ekonomiska resurser (FM)
- 28. Tryggande av det finansiella systemets funktion (FM)
- 29. Tryggande av den offentliga förvaltningens verksamhetsförutsättningar och servicesystemets funktion (FM, IM, övriga ministerier)
- 30. Tryggande av försäkringsverksamheten (SHM)
- 31. Tryggande av energiförsörjningen (ANM)
- 32. Säkerställande av tillgången på tjänster som gäller väderförhållanden och andra förhållanden (KM)
- 33. Säkerställande av trafiknät och trafiktjänster samt transporter i anslutning till försörjningsberedskapen (KM, ANM, FM, SHM, IM, FSM)
- 34. Säkerställande av tillgängliga, trygga och funktionssäkra kommunikationsnät och kommunikationstjänster (KM)
- 35. Upprätthållande av samarbetsmodellen för cybersäkerhet (KM, övriga ministerier)
- 36. Tryggande av fungerande informationssystem för social- och hälsovården samt tillgång på viktiga produkter (SHM, ANM, FM)
- 37. Observation och uppföljning av miljöförändringar, förlust av biologisk mångfald och klimatförändringar samt avvärjande av de hot och beredskap för de förändringar som dessa medför (MM, JSM, övriga ministerier)
- 38. Tryggande av avfallshanteringen (MM)
- 39. Tryggande av byggandet (MM)
- 40. Tryggande av boendet (MM)
- 41. Tryggande av vattentjänsterna (JSM, SHM, MM)
- 42. Hantering av riskerna i anslutning till översvämningar och torka samt säkerställande av dammsäkerheten (JSM)
- 43. Tryggande av tillgången på arbetskraft (ANM)
- 44. Tryggande av vital industri- och tjänsteproduktion (ANM)
- 45. Tryggande av livsmedels- och dagligvaruförsörjningen (JSM, ANM, SHM, UM, FM)
- 46. Säkerställande av tillgången på rymdtjänster (ANM, KM, FSM, IM, UM, JSM, MM, UKM)

Mental kriställighet

- 50. Upprätthållande av kulturtjänster och skyddande av kulturegendomen (UKM)
- 51. Tryggande av förutsättningarna för andlig verksamhet (UKM)
- 52. Ungdomsarbete och ungdomsverksamhet samt idrott som upprätthålls genom samhällsaktivitet (UKM)
- 53. Kommunikation (Alla ministerier)
- 54. Förebyggande av utslagning och ojämlikhet (SHM, UKM, ANM)
- 55. Främjande av frivilligverksamhet (Alla ministerier och organisationer)
- 56. Befolkningens återhämtning (Alla ministerier och organisationer)

Ledning

- 1. Stödjande av den högsta statsledningens beslutsfattande och tryggande av verksamhetsförutsättningarna (SRK)
- 2. Upprätthållande den högsta statsledningens lägesbild (SRK, övriga ministerier)
- 3. En fungerande kommunikation (SRK, övriga ministerier)

Internationell verksamhet och EU-verksamhet

- 4. Finlands verksamhet i Europeiska unionen: säkerställande av den nationella beredningen och behandlingen av EU-ärenden och säkerställande av solidaritet och ömsesidigt bistånd (SRK, övriga ministerier)
- 5. Upprätthållande och utvecklande av internationella relationer (UM, övriga ministerier)
- 6. Internationell krishantering, humanitärt bistånd och internationell räddningsverksamhet (UM, FSM, IM, SRK, SHM, JM)
- 7. Skydd och bistånd till finländare utomlands (UM)
- 8. Säkerställande av en smidig utrikeshandel (UM, ANM, JSM, IM, KM, FM, SHM, övriga ministerier)

Försvarsförmåga

- 9. Det militära försvaret av Finland (FSM)
- 10. Samordning av totalförsvaret (FSM, övriga ministerier)

Den inre säkerheten

- 11. Tryggande av rättssystemets funktionsförmåga (JM, IM)
- 12. Tryggande av genomförandet av val och av förutsättningarna för demokrati (JM)
- 13. Upprätthållande av den allmänna ordningen och säkerheten (IM)
- 14. Bekämpning av brottslighet som äventyrar samhällsordningen (IM, JM)
- 15. Säkerställande av gränssäkerheten (IM)
- 16. Säkerställande av trygga leveranskedjor och godssäkerhet i utrikes godstrafik (FM)
- 17. Skydd av befolkningen (IM)

- 18. Säkerställande av sjöräddningens kapacitet (IM)
- 19. Nödcentralverksamheten (IM, SHM)
- 20. Räddningsväsendet (IM, SHM)
- 21. Tryggande av invandringsprocesserna (IM, UM, ANM)
- 22. Hantering av massinvandring eller instrumentaliserad inresa (IM)
- 23. Bekämpning och förebyggande av miljöskador (IM, MM, KM, ANM, FSM)
- 24. Beredskap för biologiska hot (SHM, JSM, FSM, MM, UM, IM, FM, ANM)
- 25. Beredskap för nödsituationer med strålrisk (SHM, IM, JSM, MM, FSM, ANM)
- 26. Beredskap för kemikaliehot (SHM, IM, MM, FSM, ANM, KM, FM)

Nationell riskbedömning

I den nationella riskbedömningen bedöms hur samhällets vitala funktioner påverkas av att olika identifierade risker realiseras.

Hot och risker

Internationella, nationella och lokala hot

Finland är ett omfattande land där hoten varierar från region till region.

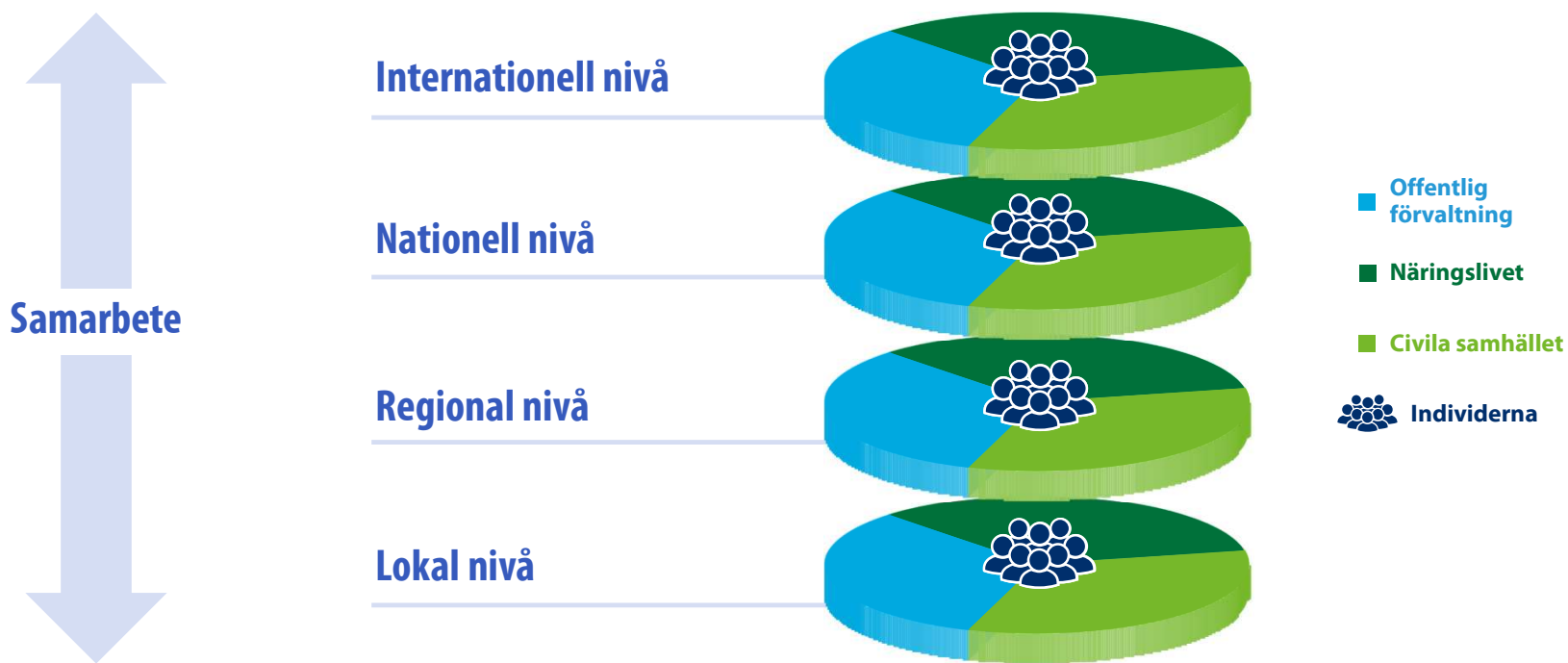
Världshändelserna påverkar oss mer direkt och snabbare än någonsin tidigare.

Hotens kedjereffekt

Hoten brukar kedja sig och ge varandra mat.

Naturliga händelser, slumper och olyckor samt **hybridpåverkan** påverkar alla varandra.

Nivåer och aktörer inom den övergripande säkerheten

Verksamhetsmodell för den övergripande säkerheten

erbjuder en gemensam plattform för olika områden av säkerhet

Cybersäkerhet

när det gäller den övergripande säkerheten avser det att övergripande säkerhet uppnås i cybermiljön.

Totalförsvar

framhäver försvarsförmågan och att stärka den med hela samhällets resurser.

Nationella säkerhet

framhäver genomförandet av den övergripande säkerheten i situationer där den nationella självbestämmanderätten, handlingsfriheten eller medborgarnas livsmöjligheter är allvarligt hotade

Försörjningsberedskap

utgör en del av grunden för den övergripande säkerheten och framhäver näringslivets beredskap.

Turvallisuuskomitea
Säkerhetskommittén
The Security Committee

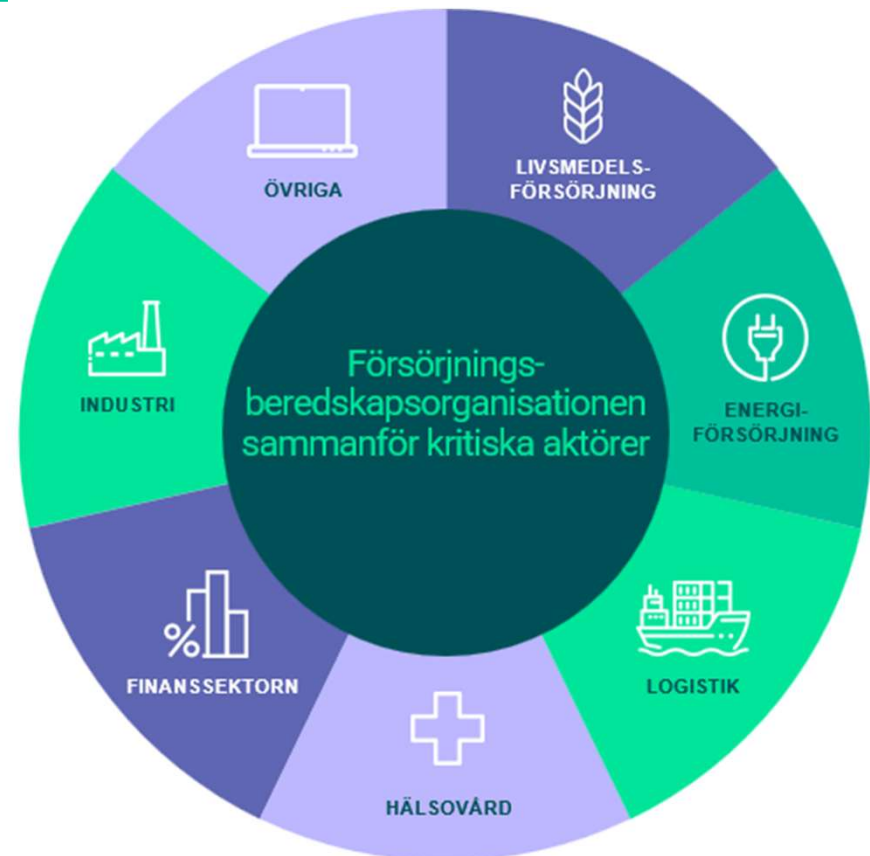
Försörjningsberedskapen ger trygghet i en föränderlig värld

- Med försörjningsberedskap avses trygghet av sådan väsentlig produktion, service och infrastruktur som är nödvändig för befolkningens utkomst, landets näringsliv och landets försvar i undantagsförhållanden och under allvarliga störningar som kan jämföras med undantagsförhållanden.
- Covid-pandemin, Rysslands anfallskrig i Ukraina, kriget vid Persiska viken och USA:s oförutsägbara politik har utmanat sådan försörjningsberedskap, som grundar sig på globala leveranskedjor.
- Utgångspunkterna för den nationella försörjningsberedskapen är en välfungerande marknad, en mångsidig industriell och annan produktionsmässig bas och en konkurrenskraftig samhällsekonomi.

Samarbete mellan offentliga och privata aktörer

- Försörjningsberedskapscentralen upprätthåller ett omfattande nätverk som täcker hela samhället: myndigheter, näringsliv och föreningsorganisationer (NGO)
- Alla kritiska sektorer är med
- Inom sektorerna finns pooler som permanenta samarbetsorgan
- Försörjningsberedskapsorganisationen främjar näringslivets beredskap
- Ministerierna ansvarar för beredskapen inom sitt eget förvaltningsområde (sektorsansvar)

Sektorerna inom försörjningsberedskapsorganisationen

Huoltovarmuuskeskus
Försörjningsberedskapscentralen
National Emergency Supply Agency

Vision

Ett slagttåligt Finland

De centrala fenomenen i omvärlden

Förändringar i
säkerhetsmiljön

Klimatförändringen

Kraven på den
kritiska infrastrukturen

Förändringar i
regleringsmiljön

Försörjningsberedskapens
ekonomiska förutsättningar

Mission

Vi bygger tillsammans ett kriståligt samhälle, så att samhället fungerar även i krissituationer och att livet fortsätter med minsta möjliga störning

Strategiperiodens fokusområden

Energiförsörjning

Transporter
och leveranskedjor

Digital säkerhet och informations-
försörjningsberedskap

Livsmedels-
och vattenförsörjning

Produktionsekonomiska arrangemang
inför en eventuell allvarlig kris

Paneldiskussion inför presidentvalet 20.11.2023:

MT MTK

Är maten en del av vår övergripande säkerhet?

Grunden för krisberedskapen skapas under normala förhållanden i vardagen.

- Försörjningsberedskapscentralen upprätthåller lager av bland annat utsäde, proteingrödor, flytande bränsle och komponenter för framställning av mineralgödsel. Försörjningsberedskapscentralen håller också lager med brödsäd.
- Finland håller inte beredskapslager av färdiga livsmedel.
- Livsmedelsförsörjningen baserar sig på fortsatt matproduktion i alla säkerhetslägen. Beredskapen skapas under normalförhållanden
- Utmaningar:
 - Primärproduktionens svaga lönsamhet är en risk för livsmedelsförsörjningen
 - Beroendet av importerade produktionsinsatser

Självförsörjningsgrad för livsmedel

Produktionsmängd i % av konsumtionen	2005	2024
Mjölk och mjölkprodukter (flytande)	112	93
Nötkött	89	88
Svinkött	116	105
Fjäderfäkött	103	86
Ägg	120	121
Brödsäd	102	112
Vete	105	119
Råg	37	55
Havre ¹⁾	128 ¹⁾	143 ³⁾
Socker	92	54
Tomat	62	63
Gurka	74	94 ³⁾
Jordgubbe	67	61 ³⁾
Äpple ²⁾	21	21 ³⁾

1) År 2010. 2) Innehåller ej hemträdgårdsproduktion. 3) År 2023.

- Gott från Finland-märket används av livsmedelsproducenter vars produkter tillverkas i Finland av finska råvaror.

Allt fler konsumenter väljer en finsk produkt eftersom det ger möjlighet att påverka miljöfrågor, stöd för djurens välfärd, korta transportsträckor, säkerställande av matens pålitlighet och kvalitet, bevarandet av inhemskt jordbruk och livsmedelsproduktion samt upprätthållandet av självförsörjning och försörjningsberedskap.

Matinfo 4.9.2025

- Sammanställningen bredvid beaktar inte, att matproduktionen är beroende av många importerade insatser, såsom bränsle, frön för grödor, gödselmedel, bekämpningsmedel, importerade proteinfoder, arbtetskraft, maskiner och reservdelar.

Huoltovarmuusorganisaatio
Försörjningsberedskapsorganisationen
National Emergency Supply Organisation

Smart försörjningsberedskap -tillsammans

För säkerhets skull.

Markus.Lassheikki@mtk.fi
Tel: +358 40 7799 680